

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

5. An imperans participet bonitatem ab imperato, & è contra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

QVÆSTIO. V.

*An actus imperans participet bonitatem ab imperato
ac è contra.*

Actus
imperans
actum
externum
participat
bonitatem
ab illo &
è contra.

25. **A**CTVS imperans actum externum habentem bonitatem obiectiuam, ut subuentionem pauperis, participat illam bonitatem si intendatur, ut est extra controuersiam, & apparet ex terminis, modo non adsit circumstantia vlla inficiens. Similiter actus externus subuentionis proueniens ab actu tali interno participat bonitatem formalem ab illo, siue eandem quam ipsemet habet, siue diuersam; nam certum est, quod subuentione externa, proueniens ab actu interno bono imperante, sit bona formaliter; & quamuis hinc sequatur, quod actus imperans dependeat à bonitate imperati & è contra; hoc tamen non est inconueniens, nec infert vitiosum circulum aut dependentiam mutuam quoad idem: nam imperans dependet à bonitate obiectiuam actus imperati, à quo eam mutat, & imperatus non accipit bonitatem obiectiuam ab imperante, sed formalem.

Difficultas ergo est de actibus imperatis elicitis, qui scilicet eliciuntur ab ipsamet voluntate, ex imperio tamè alterius actus voluntatis ab ipsa pariter elicit: an participent à se inuicem bonitatem: quod autem possit elici vnius actus voluntatis ex imperio alterius iam docui in fine quaestionis praecedentis: potest vero contingere duobus modis. Primo, si voluntas considerant bonitatem alicuius actus per alium actum reflexum vellet illum elicere, ut si consideraret honestatem particularem, quae est in amore Dei, vellet elicere talem actum reflexum, qui haberet pro obiecto ipsum amorem, qui actus reflexus significatur per hanc propositionem: volo elicere actum charitatis aut actum amoris diuini. Secundo, si consideraret vnum actum elicatum esse medium ad aliquid à se amatum, & propterea vellet ipsum imperare ob illum finem.

CONCLUSIO I.

Actus
imperans
alium
actum
elicatum
bonum
est bonus
illa boni-
tate.

26. **A**ctus imperans alium actum elicatum bonum quacumque bonitate honesta, est bonus bonitate desumpta ab illa bonitate, non tamen semper erit eiusdem speciei cum actu imperato.

*Probat*ur quia actus imperans externum bonum est bonus bonitate desumpta ab illa bonitate: ergo idem est de imperante actum elicatum bonum à paritate rationis.

Confirmatur quia est euident, quod sit bonum velle elicere actum quemcumque bonum.

Non tamè
semper
eiusdem
speciei
cum illo.

*Probat*ur secunda pars, quia si quis imperaret actum charitatis, quia videret ipsum esse medium bonum ad obtinendum à deo gratiam poenitentiae, ille actus imperans esset actus poenitentiae; actus vero imperatus esset actus charitatis.

CONCLUSIO II.

Actus im-
perans
elicatus
non par-
ticipat
bonitatem
formalem
actus im-
perantis.

27. **A**ctus elicatus imperatus non participat bonitatem formalem actus imperantis. Hæc est Valquius disput. 51. c. 5. Conninki de virtutibus disp. 3. dub. 3. contra multos quos citat & sequitur Auerſa q. 20. f. 1.

*Probat*ur primò, quia non est eadem ratio de actu interno imperato & actu externo: ergo conclusio est vera. *Probat*ur cōsequētia, quia propterea negatur ab aduersariis, quia putant esse eandem rationem de utroque. *Probat*ur antecedens, quia actus externus non fit ob aliud motiuum, nec per aliam libertatem à libertate actus imperatis: vnde debet participare illam bonitatem sicut & participat libertatem; sed actus elicatus imperatus habet suum motiuum distinctum à motiuo imperantis & libertatem propriam, secundum quam possit non esse, quamuis esset actus imperans ipsum: ergo non est eadem ratio de ipso ac actu externo imperato.

*Probat*ur secundo, quia eatenus actus elicatus imperatus participaret bonitatem actus imperantis, quatenus aut actus imperans aut obiectus eius moueret vel efficienter,

vel formaliter voluntatem ad productionem eius, aut ipsemet intrinsece diceret ordinem ad illum finem, neque enim alias imaginari potest, cur participaret bonitatem illam: sed ex his capitibus non sequitur, quod eam participet: ergo.

*Probat*ur minor, quia non dependet effectiue ab actu imperante aut obiecto ipsius, nam ipsa voluntas sola cum habitu charitatis est causa adæquata actus charitatis, etiā quando imperatur; nā sufficit, & gratis assereretur aliā causā præterea concurrere effectiue & physice: nō respicit etiā illud motiuū ex natura sua intrinseca, quia sic respicit solū motiuū charitatis, nec potest idem actus ex natura sua physica respicere duo motiua diuersa: rationis vt supra dictū est. Quod autē determinetur, seu potius inclinetur voluntas ex motiuo actus imperantis seu per ipsum actum imperantem ad elicendum actum elicatum imperatum non sufficit; quia posset sic determinari quamuis actus imperans non esset liber, vt si produceretur à solo Deo, hinc autem non esset bonus, nec consequenter actus imperatus, esset bonus bonitate desumpta ab ipso.

Confirmatur, quia si actus elicatus seu internus imperatus participaret bonitatem ab actu imperante, participaret etiam malitiam à malitia imperantis: sed hoc est inconueniens, quia alias infici posset actus charitatis malitia, vt quando imperaretur ex fine gloriæ vanæ, contra communem Theologorum sententiam.

28. *Obijci*es: Actus virtutum moralium sunt meritorij de condigno vitæ æternæ, quando ordinantur ad finem charitatis, vel imperantur per actum charitatis: nec essent sic meritorij nisi à charitate imperarentur: ergo non solum possunt sic ordinari, sed etiam ex eo quod ordinentur, participant bonitatem aliquam, quam alias non haberent, ab actu charitatis imperante; alias non esset ratio, ob quam, quando imperarentur à charitate, essent meritorij, & quando non imperarentur, non essent: & consequenter falsa est conclusio.

*Respond*eo admittendo antecedens, quamuis sit in controuersia inter Theologos in materia de merito, & distinguendo cōsequens: actus externi, concedo; nec hoc est cōtra conclusionē; interni eliciti, nego antecedens.

Quod si actus etiam eliciti essent meritorij; quando imperarentur ex motiuo charitatis, hoc non esset ex eo quod tum haberent maiorem aliquam bonitatem intrinsecam moralem virtutis, quam alias haberent, sed ex eo, quod Deus ordinauit dare ipsis præmium, quando sic ordinarentur.

*Respond*eri posset secundo negando consequentiam pro secunda parte; ratio enim esset alia, quia Deus sic instituit.

QVÆSTIO VI.

An actus externus superaddat bonitatem actui interno.

29. **I**llum est supra quod actus imperatus externus sumat bonitatem suam formalem ab actu imperante ita, vt omnis ille actus externus sit bonus, qui est imperatus per actum bonum internum; & quod actus imperatus sumat suā bonitatem à bonitate obiectiuam actus imperati, ita vt nō possit actus imperatus esse bonus, quin actus imperatus sit bonus: ex quo sequitur quod vterque sit bonus & quidem formaliter, quando producuntur præsertim absque aliqua circumstantia vitiantē. Sed queritur an actus externus addat bonitatem aliquam moralem actui interno, ratione cuius is, qui habet actum internū simul cum externo, sit magis laudabilis ac præmio dignus ex natura rei, quā si solum haberet ex illis duobus eundem ipsum actum internum cum eadem perfectione ex omni capite præter solum defectū actus externi; & ex duobus, quorum vnus haberet intensissimam voluntatem ædificandi propter honorē Dei templum, & non ædificaret ipsum propter defectum facultatis, alter vero similem omnino; nec magis aut minus perfectam voluntatem haberet, & præterea, quia ædificaret facultas, ædificaret, hic laudabilior esset, & maiori dignus præmio, quā ille.

CON